

neboť on nemusí dáti více, než-li co zadržel, co k řečenému účelu je v jeho rukou a je lhostejno, jakou cenu to dnes vlastně představuje, vždyť zaměstnavatel z platu (§ 1152 obč. zák.) zadržel určitý počet korun a z těch má podle § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, č. 186 Sb. zák. a nař., též počet československých korun. Zaměstnavatel nezavinil poklesu měny, proto pensista nemůže na něm žádati náhradu z toho mu vzešlé újmy.

Žalobci nesvědčí ani zákony ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. zák. a nař., ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a nař., ze dne 16. dubna 1920, č. 215 sb. z. a nař., žalobce se jich ostatně ani nedovolával a nežaloval na jich základě.

Ale tyto zákony již svou existenci dokazují, že k tomu, aby soukromý zaměstnavatel byl povinným smlouvou upravenou pensí z důvodů, že s ní pensista za změněných poměrů drahotních nevystačí, těmto změněným poměrům úměrně zvýšiti, bylo by potřebí zvláštních zákonů.

Z toho plyne, že žalobní nárok žalobcův postrádá veškerého právního základu, je tedy po této stránce žalovaným podle č. 4. § 503 c. ř. s. uplatněný důvod opodstatněn.

Proto bylo odvolání žalovaného vyhověti a pokud už nebylo rozhodnuto zamítavě, bylo rozsudek nižších stolic změnit a rozhodnouti jak se stalo.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 15. dubna 1924, č. j. Rv P 224/24 . Dr. A. Konečný.

### *Doložka prorogační v obsahu dluhopisu.*

#### *§ 101 j. n., § 869 obč. z.*

Žalující strana Spoř. a zál. spolek v O. zaps. sp. s r. o. domáhala se na žalovaném zaplacení částky 15.826 Kč s přísl. na základě dluhopisu z 7. prosince 1922 a tvrdila, že žalovaný podpisem tohoto dluhopisu podrobil se ve všech právních sporech z této zápůjčky příslušnosti okres. soudu v L. Žalovaný namítal věcnou nepřislušnosti soudu a doznáváje, že onen dluhopis, obsahující doložku prorogační podepsal, tvrdí, že doložka prorogační nebyla přečtena, že toliko podepsal vyplněný formulář dluhopisu, při čemž mu byla toliko sdělena částka, na kterou dluhopis byl vystaven. Tvrzení žalovaného potvrdil svědek Hynek Kovář, který udal, že formulář dluhopisu sám vyplnil a žalovanému k podpisu předložil a řekl mu pouze, že jest to dluhopis na 15.000 Kč a na prorogační klausuli ho neupozornil.

Prvý soudce na základě tohoto zjištění nenabyl přesvědčení o tom, zda žalovaný toho byl si vědom, že se podpisem svým podrobuje příslušnosti okres. soudu v L. a naopak usoudil, že žalovanému vůbec nebylo známo, že tak učinil svým podpisem a že proto nedošlo k žádné platné úmluvě o příslušnosti soudu dle § 104 j. n. Proto odmítl první soudce žalobu.

S. rekursní v y h o v ě l stížnosti žalující strany a změnil v odpor vzaté usnesení prvního soudu v ten způsob, že námitku věcné nepřislušnosti zamítl a prvnímu soudu přikázal, aby o žalobě dále jednal.

V důvodech svého rozhodnutí uvedl rekursní soud, že žalovaný podpisuje dlužní úpis měl zachovati aspoň obyčejnou opatrnost, jakou od svéprávného muže a živnostníka předpokládati nutno, a přečísti si, co podpisuje. Nebylo ani tvrzeno, že možnosti takové neměl. Když pak spokojil se pouhým udáním, že jde o dluhopis na 15.000 Kč a nečtený formulář dlužního úpisu podepsal, nutno o něm tvrditi, že mlčky podrobil se podmínkám ve znění dluhopisu obsaženým, neboť nelze přece tvrditi, že podpisem dluhopisu pouze části obsahu jeho se podrobil a části nikoliv. V dlužním úpisu jest obsažena doložka prorogační, kterou nutno považovati za výslovnou úmluvu o příslušnosti soudu dle § 104 j. n. Že by byl žalovaný úmluvu takovou zamýšlel vyloučiti, nebylo ani tvrzeno. Že by tato výslovná úmluva v listině o právním jednání sepsané obsažená ještě zvláště musila býti smluvena, a že by nebylo možno stejně jako v ostatní podmínky v obsahu dlužního úpisu uvedené i v tuto úmluvu podpisem listiny vejíti, není zákonem předepsáno. Jest proto dle náhledu soudu rekursního žalovaný vázán doložkou prorogační v dlužním úpisu, který bez námitek podepsal, obsaženou a nutno proto míti za to, že došlo k výslovné úmluvě stran o příslušnosti soudu dle § 104 j. n.

Nejv. s. v y h o v ě l dovolacímu rekursu žalovaného, usnesení rekursního soudu změnil a obnovil usnesení prvního soudu z těchto důvodů.

Zjistil-li první soud výpovědí svědka Hynka Kováře, že žalovanému byl dluhopis pouze k podpisu předložen, avšak nebyl mu čten ani on sám jej nečetl a že bylo mu jen sděleno, že je to dluhopis na dlužných 15.000 Kč za zboží a že na prorogační klausuli v dluhopise obsaženou nebyl upozorněn, vylýnul z těchto zjištění správný závěr prvního soudu, že žalovanému při podpisu dluhopisu vůbec nebylo známo, že obsahuje ustanovení o výhradě příslušnosti soudu v L.

Mylným jest náhled rekurs. soudu, že žalovaný již prvotným podpisem dluhopisu projevil mlčky souhlas s prorogací, když nebylo ani zjištěno, že mu byla poskytnuta možnost, aby se o obsahu dluhopisu přesvědčil a tato domněnka rekursního soudu přičí se skutkovým zjištěním prvního soudu, že jednalo se ve spěchu, že dluhopis byl sepsán povrchně a že žalovanému pouze k podpisu byl předložen.

Nebylo-li však prokázáno, že žalovanému byl, neb musel býti znám odstavec dluhopisu, vyhrazující příslušnosti soudní v L., nemohl ovšem ani mlčky projevit srovnalou svou vůli s tímto ustanovením dluhopisu, když dluhopis podepsal a nedošlo tudíž k platné úmluvě a dohodě o příslušnost soudní (§ 869 obč. z.)

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 1. dubna 1924 č. RI 226/24. —va

*Pouhé poskytnutí výhody jednomu věřiteli na úkor druhého věřitele (zaplacení skutečného splatného dluhu) mimo konkurs, pravidelně nestačí k odporovatelnosti jednání. Příspěvek k § 2., čís. 3. řádu odporčího ze dne 10.-XII. 1914 č. 337 ř. z.*

Zjištěno jest, že Růžena J. dluhovala Antonínu Z. již dne 3. ledna 1920 5000 Kč a na začátku roku 1922 6000 Kč, že dne 10. března 1922 postoupila tomuto Antonínu Z. svou pohledávku za Františkem Z., obchodníkem v K. ve výši 5000 Kč, že erár berní v dubnu 1922 zabavil pro dlužnou daň proti Růženě J. tuto pohledávku příslušející dle udání dlužnici Růženě J. proti Františku Z. ve výši 5000 Kč, poddlužník František Z. pak složil dle § 1425 obč. zák. na vyrovnání pohledávky Růženy J. do soudní úschovy 4842 Kč 30 h oznámiv, že na pohledávku tuto činí si nárok z postupu ze dne 10. března 1922 Antonín Z. jakož i že pohledávka ta jest zabavena ve prospěch eráru pro pohledávku daňovou 3854 Kč 11 h.

V srpnu 1922 podal Antonín Z., bratr dlužnice Růženy J., na erár žalobu domáhající se toho, že mu přísluší na soudní depozit 4842 Kč 30 h vlastnický nárok z postupu ze dne 10. března 1922 a že se exekuce žalovaným erárem vedená na tuto pohledávku prohlašuje nepřipustnou a se zrušuje.

Soud první stolice žalobě vyhověl, neuznav druhou námitku žalovaného eráru, že postup pohledávky jest po